

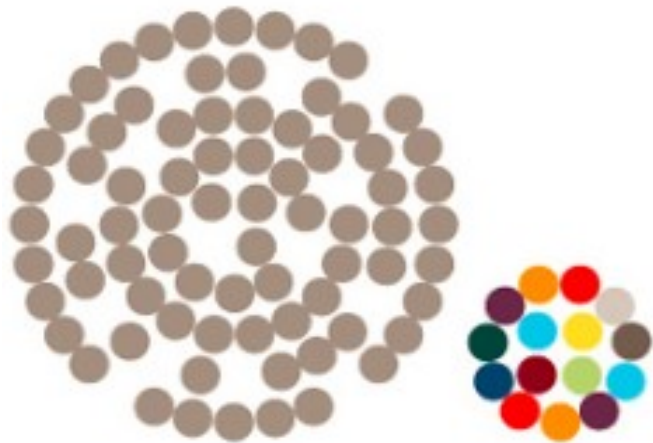
Ako sa stať súčasťou školy spolu s dieťaťom

(Inklúzia rodičov do vzdelávacieho systému)

**e-book overených aktivít , ktoré nám pomohli
stať sa partnermi vo výchove a vzdelávaní dieťaťa v školskom prostredí**

PaedDr. Ľubica Noščáková
Máj 2017

Čo je inklúzia?

Separácia
(vyčlenenie)

Integrácia
(začlenenie)

Inklúzia
(prijatie)

- **Separácia** je vyčlenenie tých, ktorí nespĺňajú nejakú normu (farebné bodky medzi šedými), z kruhu danej komunity
- **Integrácia** je naopak snaha začleniť tých, čo nespĺňajú nejakú normu medzi ostatných. Forma, akou to prebehne, však jasne ukazuje, že aj keď sú súčasťou kruhu a komunity, ich jedinečnosť nie je prijatá, ale všetci zúčastnení ju vnímajú ako inakosť, ktorú sa snažia akceptovať

- **Inklúzia** v najkratšom možnom preklade obsahu slova **znamená úplné prijatie**. Prijatie nielen **toho, že sme všetci jedineční, aj toho, že je to tak v poriadku**. Či už máme v rámci šedej normy rôzne odtiene, alebo sme sa aj „vyfarbili“, sme súčasťou toho, ako spolu žijeme.

Prečo sa inklúzia v súvislosti s rodičmi a školou vôbec nespomína ?

Slovo **inklúzia** sa u nás v súvislosti so školou spomína vo význame „vyššej formy integrácie detí s rôznymi špecifikami“ do „bežných tried základných škôl“. **V praxi to znamená, že sa snažíme prijať dieťa také, aké je**. Nie jedno, všetky, ktoré sa ku nám do triedy dostanú. V inkluzívnej skupine sa teda deti tiež učia prijímať a oceňovať svoju jedinečnosť aj jedinečnosť iných ako „normálnu“. Čo sa týka schémy hore, **znamená to, že pri inkluzívnom začlenení dieťaťa/detí do triedy, prechádzame od integračného - musíme ich vziať medzi seba k vedomému prijatiu toho, že každý z nás je niečím odlišný**.

Premeňme teda horeuvedenú schému na spôsoby, akými môžu byť rodičia /ne/ prijímaní do školského systému:

1. Separácia - vyčlenenie. Škola je „náš“ priestor, rodina „váš“. V rámci školy rodičia nemajú žiaden - alebo takmer žiaden priestor. Pri vstupe je zvonček, rodičia deti odovzdávajú. Ich spolupráca je formálna ako s právnymi zástupcami detí.
2. Integrácia- začlenenie. Rodičia sa zdajú byť súčasťou školy, no sú v pozícii musíme ich vziať medzi seba. Preto sú vyčlenenou skupinou v rámci kruhu. [Toto je zrejme najčastejší spôsob spolupráce rodiny a školy](#)- podľa môjho prieskumu sa práve preto rodičia dožadujú „inklúzie“, lebo akokoľvek sa snažia so školou spolupracovať, necítia sa byť súčasťou vzdelávania a školského života svojich detí, [hoci sa o to snažia](#). To bol aj impulz na moje spustenie overovania aktivít, cez ktoré nastane
3. **Inklúzia- prejde sa od integračného musíme rodičov akceptovať ako súčasť vzdelávania do vedomého prijatia toho, že každý z nás- detí, učiteľov, rodičov je odlišný a každý z nás, ktorého sa to týka, je súčasťou vzdelávania detí.**

Ako sa stať súčasťou vzdelávania spolu - učiteľ, deti, aj rodičia?

Pri hľadaní aktivít, cez ktoré vieme spolu s rodičmi dosiahnuť inklúziu do vzdelávacieho systému, som začala malým prieskumom. Zisťovala som odpoveď na otázku:

Čo Vám napadne ako prvé, keď sa povie spolupráca rodiny a školy/učiteľa ?

Rodičia (50 opýtaných):

- ✓ **47 z 50** opýtaných odpovedalo **RODIČOVSKÉ ZDRUŽENIE**
- ✓ 1 poznámky v žiackej knižke a stretnutia v riaditeľni
- ✓ 1 domáce úlohy
- ✓ 1 sponzoring

Učitelia (20 opýtaných)

- ✓ **15 z 20** odpovedí bolo **RODIČOVSKÉ ZDRUŽENIE**
- ✓ 2 boli stretnutia akéhokoľvek typu
- ✓ 1- stratený čas
- ✓ 1- problémy
- ✓ 1- niečo navyše, čo ma vyčerpáva

Trochu iné rodičovské združenie

Ako prvú aktivitu som teda zvolila to, čo sa u rodičov aj u učiteľov ukázalo ako [najčastejšia predstava o spolupráci](#). Myslela som si, že práve preto, že rodičia si verejne zdieľajú [stratégie](#), ako ho prežiť je [to najvhodnejší odrazový mostík](#) pre zmenu- poznajú ho obe strany, obe ho očakávajú v istej podobe a preto, ak zmeníme podobu očakávaného v zaužívanom stereotype, výsledkom by mala byť zmena vo vzťahu.

Ako teda nachytať pre rodičov prostredie, v ktorom by sa mohli [cítiť prijímaní](#)?

- 1. Predovšetkým je to o zmene vnútorného nastavenia**- ktoré u mňa prebehlo už predtým- jeho príbeh nájdete v prílohe e-booku. Je to už spomínaná zmena vnútorného postoja z musím ich vziať a prijať do systému vzdelávania ich detí , lebo sú ich právnymi zástupcami na prijatie a akceptovanie ich jedinečnej role v živote detí a ich vzdelávaní. Tu musím uvádzať odpoveď na otázku, ktorú v tomto často dostávam:
-Ty si tykáš s rodičmi? To sa akože priatelíte? Neprekáža ti to potom v práci? Nemyslia si, že ti môžu do všetkého hovoriť? Ako potom držiš potrebný odstup?
Podľa mňa ide o základné nepochopenie toho, čo inklúzia= prijatie je. Neznamená to, že spolu musíme vo všetkom súhlasiť. A už vôbec to neznamená, že mi „hovoria do toho, čo a ako máme učiť, hodnotiť, robiť“. Áno, s rodičmi sa obvykle snažím o partnerský vzťah a áno, s väčšinou si tykám. Áno, rozprávame sa spolu, diskutujeme, hľadáme. Partnerský vzťah pre mňa znamená PARTNERSKÝ. A inklúzia, že ja prijímam ich jedinečnosť a rodičovskú rolu a oni prijímajú moju jedinečnosť a moju učiteľskú rolu v živote toho najvzácnejšieho, čo nás spája- dieťa.
- 2. Zmeniť prostredie**, v ktorom rodičovské združenie prebieha- rodičia sú zvyknutí na prostredie triedy. No sami sa vyjadrujú, že v okamihu, kedy si sadnú do školských lavíc, začnú vnímať učiteľa ako niekoho „nadradeného“ v závislosti od toho, čo s učiteľmi zažili, stávajú sa chtiac-nechtiac „žiakmi“ miesto rodičov. **Prostredie sa dá zmeniť na neformálne**, ktoré zachová rodičovi status rodiča a zároveň ho postaví do partnerskej pozície :

- ✓ **V rámci triedy- preusporiadaním sedenia** - odložiť lavice, uložiť stoličky napr. do kruhu, či iného pre triedu netypického usporiadania, s odložením lavíc (ktoré sú aj fyzickou bariérou) .
 - ✓ **V rámci triedy- prípravou neformálnej atmosféry** - pripravením kávy, čaju, posedenia, ktoré vytvorí pocit, že účastníci sú na návšteve
 - ✓ **V rámci triedy- prípravou drobného prekvapenia** - napr. každý rodič si nájde **darček od svojho dieťaťa** (lebo dieťa je to, čo nás v tomto procese spája)
 - ✓ **Mimo triedy- zvolíme prostredie mimo triedu-** napríklad školskú jedáleň, kaviareň či iné prostredie, **ktoré nie je typicky školské-** triedne.
 - ✓ **Mimo triedy - zvolíme prostredie úplne mimo školy-** napr. v komunitnom centre alebo outdoorové - v sade pri škole, v altánku, outdoorovej učebni atď.
3. **Zmeniť zaužívanú štruktúru stretnutia** - začať napr. tak, ako každé ráno začínam s deťmi - rytmické hry, pozdravy, pamäťová či kreatívna hra, čokoľvek, čo nie je typickým uvítaním.
4. **Zmeniť osobu toho, kto celé združenie pripravuje a vedie** - dohodneme sa s rodičmi, že združenie pripraví oni a/alebo dohodneme sa s deťmi v triede, že združenie pripraví pre rodičov oni.

AKTIVITA č.1 Ako sme si urobili prvé rodičovské združenie

Tento rok som dostala novú triedu- čo znamená, že s rodičmi sa zatiaľ vôbec nepoznám. Sú to tretiaci, predtým mali dva roky tú istú skvelú učiteľku t.j. majú isté návyky a očakávania, ktoré spolu budovali. Nemohla mi pomôcť zoznámiť sa s rodičmi, vďaka nej a našim spoločným stretnutiam, času, ktorý mi venovala do daru spolu s rozprávaním sa nad fotografiami z triedy, som vedela, na čom ideme stavať.

Prvé stretnutie musí obsahovať okrem zoznámenia sa aj formálnu časť (voľbu zástupcov rodičov do rady rodičov a iné formálne náležitosti), no pre môj zámer bolo potrebné vybočiť z bežných stereotypov rodičovských stretnutí. Preto som zvolila **zmenu prostredia na neformálnejšie a štruktúru stretnutia obsahujúcu striedavo formálne a neformálne časti.**

1. zmenu prostredia na neformálnejšie

- lavice som uložila dookola triedy a pripravila na ne minigalériu detských prác
- stoličky som usporiadala do kruhu uprostred triedy

- na každú stoličku som pripravila s deťmi malý odkaz, ktorý napísali svojmu rodičovi. Deti ich rozložili samé, čím predurčili sedenie svojich rodičov vedľa rodičov svojich najbližších priateľov v triede
- na formálnu časť- prezenčnú listinu a hlasovanie som vyčlenila zvlášť stolíky mimo kruhu tak, že okolo nich rodičia prechádzali, než vošli sadnúť si do kruhu, takže časť formalít naplnili skôr, ako sa usadili
- celý program, vrátane pomenovania neformálnych častí, som pripravila v prezentácii, ktorú som cez dataprojektor premietla na plátno, umiestnené tak, že naň všetci videli (takže formálna štruktúra bola stále viditeľná a nemusela som ju „držať“ ja formálnym správaním). Pustila som jemnú hudbu na privítanie a otvorila dvere dokoľan.

2. Program obsahujúci striedavo formálne a neformálne časti

- Hneď pri vstupe bola prezenčná listina, do ktorej sa ľudia zapísali a začali sa obzerať po triede
- Na zem deti urobili šípky, ktoré viedli okolo stolov- galérie-tí, čo už prišli, si prezerali práce, potom sa vydali hľadať svoje miesto
- Na stoličkách boli rozložené odkazy/darčeky od detí, takže kým všetci prišli, rodičia si čítali tie svoje a navzájom sa rozprávali o tom, čo im deti pripravili

- Začala som predstavením sa a jednou peknou historkou-zážitkom z triedy, následne som robila našu rannú rozprávaciu aktivitu- koloval hovoriaci kameň, rodičia dostali tie isté inštrukcie ako deti na jeho „použitie“ a každý mal povedať niečo pekné o svojom dieťati.
- Pokračovali formálne časti, ktoré majú u nás veľkú váhu nie pre formálnosť, ale práve preto, že umožňujú rodičom zapojiť sa do procesov, ktorými sa reálne stávajú súčasťou školy
- Pri časti obsahu vzdelávania sme spolu komentovane prešli fotky z hodín, aktivít a krátke video, čím sa rodičia prepojili viac s tým, čo deti v škole denne zažívajú, aj s tým, ako učenie z pozície pedagóga vediem
- V závere sme si opäť dali „koliečko“ s hovoriacim kameňom, tentokrát reflektívne

Z môjho pohľadu toto rodičovské stretnutie naplnilo svoje poslanie- rodičia ma spoznali v roli pedagóga a priblížila som im predstavením vlastných detí aj kúsok zo svojej role matky. Urobila som to intuitívne, no neskôr sa ukázalo, že práve tieto dve role, ktoré zastávam aj v živote ich detí –jednu viac a druhú menej- otvorili cestu k vzájomnej dôvere. Rodičom totiž záleží na tom, aby ich deti mali v škole kvalitného pedagóga a zároveň niekoho, na koho sa môžu ľudsky spoľahnúť.

Spätná väzba od rodiča:

Keď sme sa dozvedeli, že sa nám bude meniť učiteľka, modlili sme sa za to, aby sa k našim deťom dostal niekto taký úžasný, ako bola Danka. No po prvých dňoch, kontaktoch a rodičovskom sme ďakovali, že sa to nesplnilo. K našim deťom sa dostal niekto, kto je úžasný úplne iným spôsobom, ako bola Danka. Sme vďační, že škola, ktorú sme deťom vybrali práve preto, že sa zameriava nielen na vedomostný, ale aj hodnotový potenciál detí a jeho harmonický rozvoj, dokáže mať v tíme toľko kvalitných pedagógov, ktorí sú zároveň ľuďmi. Na rodičovské som išiel s neistotou, no už keď sme si sadli do kruhu a čítali si odkazy od svojich detí Ľubka povedala pár viet o tých svojich, už vtedy som cítil, že je všetko tak, ako má byť. Zvládli sme všetky náležitosti – zvolili si zástupcov, odhlasovali príspevok atd. , ale zároveň som mala pocit dialógu. Dokonca aj naše deti akoy cez darčeky pre nás a svoje práce a v rozhovore boli prítomné- a to bol pre mňa ten najdôležitejší zážitok. Že nás pedagóg v tom, čo robí, neoddeľuje, ale spája. A keď sa opýtala, čo môže urobiť preto, aby sme sa cítili čo najviac súčasťou školského života našich detí, tak som vedel, že už to podstatné urobila- chce, aby sme sa tak cítili.

Aktivita číslo 2 Trochu iná škola v prírode

Hneď začiatkom šk. roku, po prvom rodičovskom združení, sme s deťmi mali naplánovanú školu v prírode. Bolo to ciele - plánované ako teambuilding, keďže všetky tri tretiacke triedy mali nových pedagógov, chceli sme sa s deťmi prepojiť aj mimo školského prostredia navzájom. Spôsoby vedenia škôl v prírode sú pre našu školu špecifické, ale nesúvisia s inklúziou rodičov, Preto som vybrala do aktivity č.2 výhradne to, ako sme spolu s rodičmi budovali pocit, že sú s nami súčasťou času, v ktorom sme každý na inom mieste.

1. Na rodičovskom sme sa - na podnet rodičov - dohodli, že žiadne dieťa nebude mať so sebou telefón, ani iné mobilné zariadenie. Rodičia uzavreli medzi sebou dohodu a dodržali ju.
2. Diskutovali sme o tom, čo potrebujú, aby sa mohli cítiť byť v spojení so svojimi deťmi - keďže žiadne z nich nebude reálne v žiadnom čase dostupné. Pôvodný návrh bol - telefóny dať k p.uč. , tá ich o dohodnutom čase počas poobedeného oddychu rozdá a deti budú môcť telefonovať. Na základe skúseností sa však v diskusii nakoniec utvoril takýto model:
3. Dohody:
 - ✓ Telefón a notebook bude mať so sebou len učiteľka.
 - ✓ Pre rodičov sa otvorí iba pre nich dostupná fotogaléria, kam budeme priebežne vkladať fotky aj s komentármi z aktivít.
 - ✓ Okrem toho budú denne dostávať jednu rozsiahlejšiu spoločnú mailovú správu o tom, čo sme zažili.
 - ✓ Počas cesty tam a späť ich budem krátko informovať cez sms-ky, alebo krátko, aktuálne, mailom - ktorý budem posilať cez internet v mobile, takže nebude „upravený“ ale informačný.
 - ✓ Zároveň sme sa dohodli, že ak budú chcieť odpovedať, budú používať krátke odpovede, lebo vzhľadom na ich počet by sme nemohli reagovať na všetko, takže nám dajú vedieť len to, čo považujú za dôležité.

Suma-sumárum sa rodičia rozhodli, že my ako učitelia budeme ich spojením s deťmi. Deti nechajú užiť si teambuliding s nami a vydržia na ich zážitky kým sa vrátia domov. Veľmi som si vážila takúto obrovskú dôveru. Spolu s tímom , organizujúcim školu v prírode sme si rozdelili úlohy. Vedúci školy v prírode si vzal na seba úlohu informátora- okrem všetkých formálnych náležitostí a komunikácie s vedúcim zariadenia, vedenia tímu a pod. bude fotografovať, tvoriť fotogaleriu aj s komentármi a každý večer zážitkovú správu , ktorú pošle mailom celej databáze rodičov. Vedúci švp sa venoval len týmto činnostiam- nemal na starosti žiadnu skupinu detí a vďaka tomu sa mohol zúčastňovať, fotiť, ľubovoľne presúvať, rozprávať s deťmi atd. A splniť úlohu komunikátorskej prepíjacej spojky.

Takýto koncept sa veľmi osvedčil, dôvera a inkluzívne nastavenie sa medzi nami všetkými- deti, rodičia, učitelia –začalo naozaj ukazovať ako cesta spoločného fungovania v prospech všetkých zúčastnených. **Prepis komunikácie nájdete v prílohe.**

Spätná väzba od rodičov:

Bolo to fantastické!! Ďakujeme, že sme mohli takto byť súčasťou školy v prírode a zvlášť 'dakujeme za to, ako ste nám písali. Nielenže sme si užívali vaše zážitky a prežívali ich nad fotogalériou doma sami a potom s deťmi ešte raz, ale aj z každej správy bolo cítiť, ako vám na deťoch záleží a že všetko pre ne robíte srdcom. Bol to dvojnásobný zážitok- že čo všetko ste spolu s nimi zažili a naučili sa a ako ste to s nadšením robili pre deti, ktoré voláte tak isto jednoducho ako my- naše...

Rodičia ocenili aktuálnosť, rýchlosť a jasnosť sprostredkovania zážitkov, no v okamihu, keď si prečítali príbeh, ako naše p.uč. resttime splnili deťom sen o guľovačke, strhla sa lavína vďačnosti, lebo došlo k uvedomeniu, že nám rovnako ako im záleží nielen na vzdelaní a pohode „našich spoločných“ detí, ale že do všetkého vkladáme oveľa viac ako len svoju prácu- srdce. A v tom sme zhodní.

Hoci v Bratislave, odkiaľ sme na Čertov vycestovali, bolo stále teplé jesenné počasie, pre naše končiny hlásili, že bude padať sneh. Deti ešte doma s rodičmi, pred zabalením si vecí, sledovali predpovede a s vidinou snehu si nabalili zimné veci. Potom sa tešili na guľovačku. No sneh, ktorý občasne ráno padal, sa ihneď menil na mláčky a tak to vyzeralo, že ich sen sa nesplní.

Lenže to by sme nesmeli mať so sebou skvelé, láskavé a kreatívne p.uč. z resttimu - tie si jeden večer po uložení deti spolu sadli a vyrobili plné vrece papierových guľí olepených lepiacou páskou kvôli pevnosti. Ráno potom pri buditčku pozvali deti na guľovačku... Možno nebol sneh, ale bola to tá najnadšenejšia guľovačka, akú som kedy zažila...

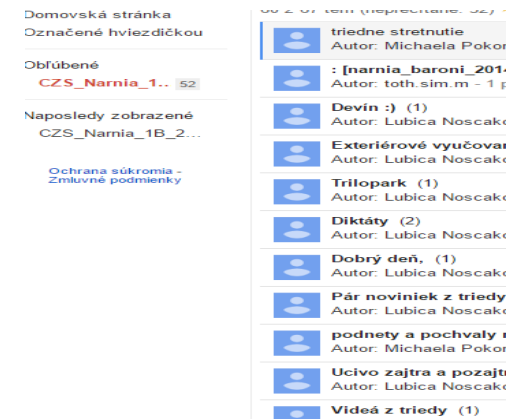
Aktivita č.3 Ako ostať v spojení

Špecifickým problémom bratislavských (no verím, že nielen) detí a rodičov je zaneprázdnenosť, vyťaženosť a veľké vzdialenosti, ktoré musia pri presunoch do práce, nimi zvolenej školy a krúžkov prekonávať. To zaberá dosť času a tak na množstvo spoločných aktivít školy a rodiny. A na rozhovory, ktoré som denne s rodičmi zažívala v dedinskom prostredí, keď si na obed prišli pre dieťa, neostáva čas. Preto je dôležité vzájomné prijatie podporovať rôznymi spôsobmi. Vďaka mailovej komunikácii počas školy v prírode sme si overili, jednu z ciest, vďaka ktorým môžeme byť v spojení bez ohľadu na čas a vzdialenosť, hoci, samozrejme, preferujeme osobný kontakt. Čo sa týka spôsobov osobného kontaktu, naša škola má množstvo netradičných aktivít, ktoré prepájajú rodinné a školské prostredie tak, aby pre dieťa bolo navzájom zladené. (dajú sa nájsť na <http://narnia.sk/sk/>) Tie nezachytávam, uvádzam to len preto, aby nevznikol dojem, že výhradne a len cez 10 aktivít uvedených v ebooku sa dá reálne vybudovať komplexný inkluzívny vzťah rodičov a školy. Čiže pred nami stála ako výzva otázka ako ostať v spojení aj cez časovú zaneprázdnenosť? Po dohode s rodičmi sme vytvorili niekoľko internetových kanálov, cez ktoré spolu zdieľame aktivity zo školského života

- ✓ Uzavretá google skupina
- ✓ Chránená galéria fotografií z triednych aktivít
- ✓ Youtube kanál s občasnými videami z triedy
- ✓ Edupage- stránka, kde majú rodičia k nahliadnutiu triednu knihu a úlohy
- ✓ Pointbook – online interný systém hodnotenia žiakov Narnie
- ✓ Triedne príbehy, ktoré zapisujeme a posielame cez skupinu všetkým

Možnosti google skupiny prekvapili aj mňa, tiež komentovanie fotogalérie - tentokrát už som nepísala mailové správy iba ja, ale celá skupina vzájomne komunikuje. Na základe rodičovskej iniciatívy pribudlo ešte

- ✓ Možnosť skype konzultácií s učiteľkou
- ✓ Databáza cvičných úloh a testov a aktivít, ktoré chcú rodičia v roli učiteľa s deťmi doma robiť
- ✓ Databáza edukačných hier

Aktivita č.4 Raňajky s anglickou kráľovnou alebo ako som sa stala hosťom vo svojej triede

21.-26.11. sme mali v škole týždeň C.S.Lewisa. V jeho rámci každá trieda školy mala zažiť anglické raňajky - bola to naša možnosť spoznávať, ako chutí kultúra inej krajiny, krajiny človeka, po ktorom nesie meno sieť našich škôl. Chcela som len navariť anglický čaj a urobiť hrianky. Lenže naše spojenie s deťmi a rodičmi (a tentokrát aj s obsahom učiva) bolo tak skvelé, že:

- deti sa pustili do pátračky aby zistili, čo všetko obnášajú anglické raňajky
- rozhodli sa aktivitu poňať ako triedny event a pripraviť ho v plnej paráde
- rozdelili si kto čo zabezpečí - kostýmy, kulisy, prestierania, chody anglických raňajok
- zainteresovali rodičov a spolu doma pripravovali všetko, čo budú robiť počas raňajok v škole
- spolu s rodičmi mi pripravili všetko, čo som si ja ako učiteľka v triede potom iba vychutnávala
- naštudovali etiketu, rozdali si „role“

A akcia sa mohla začať - ráno, ešte pred vyučovaním, prišli do triedy rodičia a premenili ju na kráľovskú hodovacu sieň. Pomohli deťom do kostýmov a rolí. Ja som dostala kostým kráľovnej, posadili ma na trón, dvoranov vyviedli zo sály a ... Začala sa veľká roll-play - uvedenie na trón, predstavovanie dám a pánov, gentlemanstvo, obsluha, raňajky o piatich chodoch...

Bolo to po prvý krát, **čo rodičia pripravili pre nás všetkých vzdelávaciu aktivitu - postavili sa spolu s deťmi do role učiteľa** a všetko pripravili a naplánovali. **Bola som hosťom vo svojej triede.** Kráľovnou. Bol to úžasný pocit a jeden z najlepších spôsobov učenia sa pravidiel etikety a organizovania eventov, aký som kedy zažila.

Spätná väzba od rodičov:

Ďakujeme, Ľubka, za všetko, čo spolu s našimi deťmi zažívate a že ste ochotná sa do čohokoľvek pustiť, nechať sa strhnúť nadšením. Okrem toho, že deti zažili niečo netradičné, dozvedeli sme sa doma, že sa naučili, ako sa plánuje event a zvažujú založenie triednej eventovej agentúry a budú robiť zážitky aj pre iných. Reálne sa tým zaoberajú a my sa tešíme učeniu pre život.

5 Aktivita - Vianočné matiné

Ako rodičia spolu s deťmi zorganizovali vianočné rodičovské stretnutie v triede

Na začiatku bol mail (bez interpunkcie), ktorý poslala naša koordinátorka spolupráce s rodičmi ako výzvu všetkým rodičom všetkých tried:
Mili rodicia.

Blizi sa nam cas vianocny. Kazdorocne pripravuje rozne aktivity spojene s Vianocami. Tento rok sme sa rozhodli siahnuť po uplne novej forme. Verime, ze sa Vam bude pacit pohodova atmosfera tohtorocnych Vianoc v Narnii.

O co ide?

Vo Vasich triedach sa mate moznost stretnut navzajom rodicia, stari rodicia, deti a ucitelia. Bude to 14.12. vo Vasej triede od 16-18 hod.

Program, ktory sa v triede uskutočni zavisí od Vas a Vasich deti a triednych ucitelov.

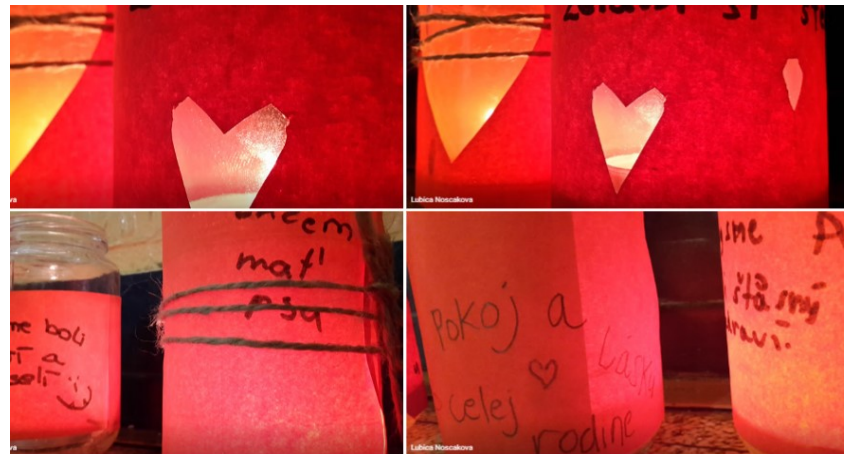
Dolezite je, aby ste si vychutnali cas Vianoc spolu a lepsie sa medzi sebou spoznali. Prosim, oslovte svojich ucitelov a dohodnite sa na blizsom programe.

Ci uz to budu vianocne piesne, pohostenie, priprava vianocnych dobrot, ci vyroba dekoracii a pod.

Tesime sa na vianocnu atmosferu s Vami a s detmi.

Keďže už sme mali za sebou „event“ s anglickou kráľovnou, deti, ktoré sa od rodičov dozvedeli o výzve, v rannom kruhu otvorili v triede burzu nápadov. Spolu, aj cez mailové výmeny s rodičmi, sme nakoniec otvorený program matiné natiahli na celodenný - prispôbili sme mu učebné činnosti a následne, po vzájomných konzultáciách vznikla takáto dohoda:

1. Doobeda pečieme medovníky - čítame recepty, vážime, miesime, robíme galériu rodinných receptov a tradícií atď.
2. O 15.30 ukladáme spolu s vami triedu tak, aby sme sa vošli všetci - deti, súrodenci, rodičia, starí rodičia - a každý mal svoje miesto. Deti už nakreslili plán triedy s popismi a rozdelili si, čo kto prinesie - od materiálneho zabezpečenia, cez stravu, dekorácie, prskavky, kostým...
3. O 16.00 púšťame hudbu, prichádzajú všetci hostia, cez dataprojektor beží slučka s fotkami z triedy, privítame sa a začnú
4. Tvorivé dielničky - zdobenie medovníkov 1 stôl - , -2 stôl robenie svietničkov do aleje želaní stôl 3 - anjelské dekorácie
5. Rozsvecovanie aleje želaní - rodičia spolu s deťmi, vysvietenie chodby a cesty k recepcii, po návrate dajú darčeky deti rodičom
6. Občerstvenie, rozhovory - jeden rodič pečie priamo v triede palacinky, ostatné koláče a občerstvenie sú pripravené už v zadnej časti
7. Zvonček a program - spievame spolu koledy (texty rozdáme aj rodičom), zahráme improvizáčne divadlo s Vianočným anjelom (sučasťou je zapalovanie kahancov, prskaviek, čertíci musia vetrať hneď ako sa zapália prskavky a keď zaspievame Modlitbu od Feldeka z Andel pane 2, deti - vločky, ktoré sú v divadle poslami lásky a dobra - sa rozletia k rodičom
8. Tichá noc, koniec, upratovanie odchod, cestou si pozbierame kahančeky želaní

6. aktivita Ako sme sa spolu stali dobrovoľníkmi

- dobrovoľnícka aktivita detí a rodičov Starostlivé ruky

Betánia- domov núdznych

V minulom roku sme v predvianočnom čase s deťmi robili zbierku pre vybraný príbeh na dakujeme.sme.sk. Tento rok nás jedna mamička upozornila, že je vypísaný grantový program na darovanie Vianoc a keď už naberáme spolu rôzne „eventové“ zručnosti, možno by bolo dobré zapojiť sa. V triede sme sa s deťmi rozprávali o tom, pre koho by sme mohli niečo pekné do daru usporiadať a deti si spomenuli na starého pána z betánie, ktorý nám rozprával, ako sa tam ocitli spolu s inými, ktorí so zdravým prišli aj o možnosť samostatne bývať a starať sa o seba.

Spustili sme prieskum, zistili, čo by starkí z betánie privítali a ja som ako triedna učiteľka napísala žiadosť o grant.

Komunikácia o aktivite od začiatku bežala v našej google group a rodičia sa vyjadrili, že nás v dobrovoľníckych aktivitách podpora ako sa len dá, pretože si nesmierne vážia, keď deti objavujú a plnia výzvy pomoci tým, ktorí to potrebujú.

Náš príbeh sa ocitol na dakujeme.sme.sk pod názvom Starostlivé ruky.

Za podpory rodičov, starých rodičov ba aj cudzích ľudí, ktorých identitu dodnes nepoznáme, sa nám podarilo finančne naplniť výzvu a zrealizovať svoj zámer:

Tento rok by sme chceli pre nich nielen napiecť medovníčky a zdobiť ich spolu s nimi, spievať koledy a rozprávať sa, ale okrem toho všetkého, čo pre nich chystáme, by sme chceli zohnať peniaze, za ktoré nakúpime veľké uzavreté bezpečné lampášiky a dlhohoriace kahance do nich tak, aby každý jeden starký mohol po skončení nášho vianočného hrania, tvorenia a koledovania, dostať betlehenské svetlo na stolík ku svojej posteli. Pre niektorých je totiž už aj cesta v rámci poschodia po chodbe veľkým výletom a tak jediná možnosť byť v blízkosti betlehenského svetla, ktoré je pre nich nádejou a symbolom, je mať ho tam, kde trávim väčšinu svojho dňa - priamo pri posteli. Minulý rok to vzhľadom na bezpečnosť nebolo možné - pretože ich roztrasené ruky a ťažko koordinované pohyby im neumožňovali mať vo svojej blízkosti otvorený oheň.

Do Betánie s nami cestovali a sprevádzali nás aj rodičia. Bola to naša prvá spoločná aktivita mimo územia školy, kde rodičia stáli v roli učiteľa.

Uvedomila som si, že rovnako, ako ja občas stojím v roli rodiča, rodičia môžu stáť v roli učiteľa a rozhodla som sa, že nielen mimo školy, ale aj počas vyučovania, v aktivitách, na ktoré sú oni odborníci, ich budem v takýchto aktivitách vítať. Prepája to vnútorné spojenie.

Spätná väzba od rodiča:

Bola to krásna akcia - nielen to, že sme robili skvelú vec, ktorá sama o sebe bola úžasným zážitkom, ale aj možnosť byť v tom spolu, vidieť vás, ako komunikujete s deťmi a ako na vás reagujú, zažívať všetko to, čo som vždy len vycítila z fotografií a výtčala z príbehov... to je nenahraditeľné. Takú možnosť by mal mať každý - každý rodič by aspoň raz mal možnosť byť žiakom v triede svojho dieťaťa a aj učiteľom. Je to rovnaké, ako keď ja občas doma nechám deti, aby sa o mňa postarali, alebo aby ma niečo naučili - zrazu stojíme navzájom „vo svojich topánkach“ a celkom inak vieme precítiť zážitky toho druhého. Ďakujem za tú možnosť.

[Z cesty do Betánie sme dali verejný status na fb.](#)

Aktivita č.7. Ako sa učiteľka rozhodla stať súčasťou rodičovskej aktivity - Brigáda

Ako sa postupne rodičia stávali súčasťou triednych aktivít, rozhodla som sa stať sa aj ja súčasťou rodičovských školských aktivít. Rodičia v škole, tá najaktívnejšia časť, založili občianske združenie, cez ktoré získavajú financie a granty a menia za ne dobrovoľníckou prácou okolie školy na príjemné nielen pre deti a učiteľov, ale aj okolitú sídliskovú komunitu. Ponúkla som im svoje zručnosti v písaní grantov a podarilo sa mi získať 3.000€ grant na brigádu. Stala som sa súčasťou organizačného tímu brigády - ktorú, zrejme inak, ako je v školách bežné - neorganizuje škola pre svoje potreby, ale rodičia. Sami dobrovoľnícky - podľa vlastných úvah, ako akčná súčasť komunity školy, v prospech všetkých. Zisťujú, čo treba, pridávajú, čo by chceli nielen re svoje deti oni. Výsledok bol fantastický - zažila som aktivitu 15 rodičov, ktorí s dosahom 300 akčných rodičov a detí zmenili kus našej školskej reality v prospech všetkých.

O tomto zážitku som napísala článok na web školy:

*Na začiatku bol jednoduchý oznam: **Pozvánka na skvelú jarnú brigádu***

Milé rodiny Narnie!

Pozývame všetky Vaše šikovné ruky na tradičnú spoločnú jarnú brigádu v sobotu 1.4.2017 v čase od 8:00 do 13:00. Tí, ktorí ste ešte nezažili atmosféru jarnej brigády by ste si ju rozhodne nemali nechať ujsť! Bude super nálada - ktorú zabezpečíme spolu + materiál, ochranné prostriedky a výborný guláš, ktoré zabezpečilo OZ zo zamestnaneckého grantu jedného z nás - rodičov. Rezervujte si preto sobotu 1.apríla. Začíname medzi 8:00 a 8:30 a stretneme sa pri tenisových kurtoch. Oceníme dobroty z Vašej kuchyne, prípadne iné pochutinky, ktoré prinesiete. Taktiež sa zídu pracovné nástroje a pomôcky. Tešíme sa na Vás!

PS: Najusilovnejšie deti sa budú môcť povoziť v bagri.

Koľko ľudí zareaguje na takýto oznam? Kto venuje dobrovoľníckej práci na verejnom pozemku veľkú časť svojho víkendu? A prečo vlastne?

Keď sme brigádu ako rodičia zažili prvý raz, išlo o to, aby sme priestor, ktorý sa vďaka hrubému znečisteniu a kope použitých ihiel a striekačiek nedal použiť na nič, zmenili na bezpečný. Bola to naozaj špinavá a namáhavá práca, no vraveli sme si, že mať uprostred sídliska také veľké prírodné priestranstvo a nemôcť ho využívať je škoda. A tak sme si vyhrnuli rukávy, popasovali sa s horami odpadu, náletovými drevinami, zničenými zbytkami dávneho ihriska. Priestor sa zmenil z nebezpečného na využiteľný a to umožnilo vstup našich detí zo školy, ale pritiahlo to aj rodiny zo sídliska, ktoré zrazu v bezpečnom prostredí mohli začať žiť a hrať sa v blízkosti svojich bytov. Ako sme miesto vlastnoručne menili a spolu s deťmi zažívali radosť z jeho premeny a pocitu vnútorného spojenia s ním, ťahalo nás to vpred. Čisté miesto bolo fajn, ale priam zobúdza fantáziu - bavili sme sa spolu o tom, čo všetko by sme v ňom mohli vytvoriť, aby nám tu bolo nielen bezpečné, ale aj zaujímavé, zmysluplné, hravo, radostne a zdravo... A od predstavy viedla k činom krátka cesta - rozprávali sme sa s ostatnými rodičmi, so svojimi deťmi, snívali a potom spolu hľadali cesty, zdroje a sily a menili postupne svoje sny na skutočnosť. Je to cenná lekcia pre nás všetkých - vlastnoručne tvoriť svoje sny. No a keď sme videli, ako s radosťou tento priestor spolu využíva škola, naše deti a rodiny zo sídliska, bolo jasné, že máme spoločné predstavy, sny a túžby... a vieme ich vlastnoručne meniť na skutočnosť. A tak to robíme najlepšie ako vieme. S deťmi, známymi, susedmi a najmä s radosťou. “

V sobotu 1.4. prišlo takto dobrovoľnícky pracovať rekordných 300 ľudí! Rodičia, ktorí nadchli ďalších rodičov, deti a učiteľov urobili obrovské množstvo práce :

Premiestnili kryté pieskovisko ku altánku, Pripravili nové miesta na záhony, vyčistil sa celý areál od odpadkov, namaľovali herné prvky, opravilo sa pieskové doskočisko, zoškrabala stará antuka z oválu a zarovnal sa povrch, dokončili sme outdoorovú pitnú fontánku, osadili sa nové stojany na bicykle, vytvorili kopec na súkromné sánkovanie pri altánku a mnoho ďalšieho.

Priestor okolo Školy je na nepoznanie zmenený - nielenže je bezpečný, má funkčné športoviská, ihriská, herné prvky, prírodné outdoorové “telocvičné” prvky, minizáhradu, miesto na skejtovanie atď., ale hlavne je priestorom, kde sa STRETLI ĽUDIA.

Ľudia, ktorí sú presvedčení, že sú zodpovední za svet, v ktorom žijú oni a ich deti. A preto tvoria spolu nielen bezpečný, kreatívny priestor a menia vonkajšie prostredie, ale dávajú si záležať aj na tvorení vzťahov, v ktorých žijú. Zahrnuli do sveta, v ktorom žijú, aj všetkých ostatných blízkych i vzdialenejších ľudí - zo školy, zo sídlisk, či náhodných okoloidúcich, pre ktorých je vždy otvorené. Doslova. Lebo veria, že svet je spoločné miesto pre nás všetkých.

Odpoveďou na otázku, kto príde cez víkend dobrovoľne pracovať na pozemku, ktorý mu nepatrí, je teda tá najkrajšia možná: prišlo 300 ľudí, ktorí nás svojim konaním učia, že nemusíme niečo vlastniť na to, aby sme sa ku tomu správali ako k “nášmu”. Lebo v konečnom dôsledku celý svet, v ktorom žijeme, tvoríme, učíme sa, pohybujeme, je “náš” spoločný - aj priestor, aj vzťahy a podľa toho, ako to uchopíme, tak sa v ňom budeme mať.

“ Je dôležité, aby naše deti žili v prostredí, na ktorom im záleží - ktorého sa cítia súčasťou a vedia byť zaň zodpovedné. A aby to bolo prostredie, ktoré je rovnako dobré a otvorené pre naše deti, ako aj pre kohokoľvek iného, kto je jeho súčasťou - ľudia z okolia, deti z blízkych škôl... “

Bol to pre mňa obrovský zážitok - zatiaľ čo ja som sa snažila, aby sa rodičia cítili byť súčasťou školy, časť samotných rodičov zašla omnoho ďalej - snažila sa, aby rodičia boli nielen súčasťou školy, ale aby celá školská komunita bola aktívne súčasťou sídliskovej komunity, v ktorej sa škola nachádza tak, aby každý mohol v nej žiť svojim jedinečným spôsobom - v reči tohto e-booku - inkluzívne začlenený = prijímaný.

Aktivita 8 Keď nás učia rodičia

Počas jednej z outdoorových vzdelávacích aktivít som poprosila o pomoc jednu mamičku - ekologičku. Robili sme spolu s deťmi priamo v teréne výskumné eko-činnosti a hrali eko-hry a ja som si uvedomila, koľko sa toho naše deti od nej naučili - zatiaľ čo ja som ako učiteľka učila ekológiu, ona ju ako ekológ žila - mala zručnosti a návyky, ktoré by odo mňa v práci v teréne nikdy nezískali.

A tak som ju poprosila o učenie prírodovedy - ako vedeckú eko-trénerku v predmete. Keďže ona videla tak isto moje pedagogické zručnosti, ktoré by chcela pre prácu s deťmi získať, učili sme spolu a učili sme sa navzájom. Výsledok bol vynikajúci - deti nabrali množstvo vedomostí a eko-zručností, ja tiež. Ona zase získala pedagogické zručnosti a deti navyiac, ako bonus - radosť, ktorú pomenovali radosť zo skúmania sveta, prírody a ekológie. Nie z učenia... ale z objavovania a nachádzania.

Do triedy som potom pozvala ešte niekoľko rodičov, ktorí v rámci svojej odbornosti deti učili - napr. riaditeľku vydavateľstva, ktorá s deťmi hľadala možnosti, ako vydať knihu, ktorú píšu - počítala priame náklady pri rôznych variantoch, učili sa od nej ako vydať niečo cez vydavateľstvo, ako bez neho, čo všetko treba, keď je text už hotový, aby z neho mohla byť kniha...

Cez web (zverejnila som učiteľom v uzavretej skupine našu aktivitu) som potom dostala pár otázok typu:

- Ty si pustíš rodičov do triedy? A je to vôbec možné a vhodné?

Nuž, možno sa naše názory rôznia, faktom je, že ak rodič odborník, so vzťahom k deťom, medzi ktorými je aj to jeho, učí deti hodinku - dve svoju „srdcovú odbornosť“, deti získajú v danej oblasti od odborníka omnoho viac ako odo mňa.

Preto sú u mňa rodičia v konkrétnych dohodnutých učivách vítaní. Odbornosť je dar a s pedagogickými zručnosťami im v prípade potreby pomôžem - no obvykle to nie je treba.

Jeden zo zážitkov z takéhoto učenia, ktorý išiel aj rodičom cez skupinu:

Čo ste sa dnes naučili, objavili, čo sa vám páčilo? - jedna z otázok našich každodenných v záverečnom kruhu pri zhrnutí dňa. Dnes mala prekvapivú odpoveď:

- Mne sa páčil ten objav ako Monika vyčarovala list z kapusty - to bolo super!

Vysvetlenie - učili sme sa dnes o tele rastliny. Bola s nami aj im už známa mamička - ekologička Monika. Priniesla košíček, z ktorého vytiahla všeličo - a decká podľa klasifikácie rastlín, ktorú si predtým sami vytvorili a ujasnili skúmali, čo to všeličo má spoločné a čo rozdielne.

No- objavili, že spoločné je to, že sú to všetko rastliny alebo ich časti (vylučovacou metódou - určili, že to patrí do živej prírody - aj keď suchá fazuľa vyvolala pár zamyslení, potom bolo jasné že ľudia ani zvieratá to nie sú... No a nakoniec to delili podľa časti tela rastlín - zeleninu na koreňovú, listovú, plodovú, kvetovú- samoobjaviteľskou cestou.

Prišla na rad kapustná hlava. Krásna "napechovaná".

Nie a nie ju zaradiť. Občas žasnem - pre mňa je predsa jasne listová - veď je samý list... Už - už som sa nezdržala, ale Monika ich pokojne nechala skúmať a stanovovať nesprávne hypotézy.

Koreňovú vylúčili - lebo bolo jasné, že koreň je odrezaný. Stonku to nemá - išli ďalej - listy to nemá- asi to bude plod!

Skúmanie, obzeranie... Pripomína to melón - takže by to mohol byť plod! (Pritom hneď na začiatku ju pomenovali kapusta - čiže poznali ju!)

Nevydržala som:

- Monika, prosím ťa, rozbaľ kúsok z tej kapusty...

A - Monika zachytí okraj, pomaličky začne ťahať, deti ani nedýchajú a ona - oddelí a odtrhne z domnelého plodu - LIST!

- To ako si urobila?

Pohľad zblízka - FAKT sú to listy! Ale nie sú ako tie na strome, ani ako na bylinkách, či kríkoch, ale niekto ich zroloval dokopy!

A tak Monika vyčarovala list a deti poznanie, že kapusta je listová zelenina. Pochopiť kapustu nebýva jednoduché. Nám sa to dnes podarilo! A že to teda je AHA moment! Stačilo len zmeniť uhol pohľadu:)

PS: To, ako ich to Monika nechala skúmať, nenapovedala, nekomentovala, ma dostalo. Ja by som im už dávno napovedala. No jej inštrukcia pri výskume bola jasná - majú vstupy, nechajme ich objaviť výstupy po svojom.

Aktivita 9. Ako som začala chodiť s rodičmi na kávu.

Na stretnutia s rodičmi v prípade potreby máme u nás špeciálne miestnosti - meeting rooms, takže ak niekto z rodičov požiada o stretnutie, zarezervujeme si čas v meeting room-e. Je to praktické po mnohých stránkach a najmä pri stretnutí máme absolútny klud na všetko, čo potrebujeme a keďže sú to miestnosti určené výhradne na tieto stretnutia, naozaj nás nikto nevyrušuje. Dajú sa teda rozobrať všetky témy, ktoré rodičia alebo my potrebujeme, bez obáv, že nám niekto do nich vstúpi.

Jedno ráno i skupinka rodičov z mojej triedy vraví:

- Ľubka, poďte s nami na kávu!
 - Lenže ja som už kávu mala...
 - To nevádi, poďte si s nami posediť do kaviarne.
- A ja som mala práve voľnú hodinu a tak som išla.

V Narnii máme kaviareň ako súčasť školy - čiže neďaleko svojej triedy. Občas si v nej dávame stretnutia aj s kolegyňami. Ráno, aj počas dňa sa v nej bežne stretávajú rodičia. Spočiatku som si tak celkom nevedela predstaviť, čo budeme spolu s na káve robiť...

No od toho času, keď som ju absolvovala prvýkrát, všetci vedia, že deň, v ktorom ráno prvú hodinu neučím, je možnosťou ísť spolu na kávu.

A robíme to veľmi často, v rôznom zložení.

Posedenie pri káve je jedna z najskvelejších neformálnych možností rozhovoru s rodičom - rozprávame sa len tak - o tom, ako deti vnímajú to, čo spolu robíme, čo doma rozprávajú, ja to rozprávam zase zo školského uhla pohľadu a často sa nasmejeme na tom, že hoci všetci zažívame to isté, každý z nás to prežíva inak. Je to pre mňa možnosť vidieť dieťa očami rodiča a rodičovi možnosť vidieť ho mojimi očami. Tieto stretnutia predchádzajú mnohým nedorozumeniam - lebo to, čo v nich cítiť najviac je, že:

- Každý rodič chce mať úspešné, šťastné a vzdelané dieťa, ktoré je zároveň dobrým človekom
- Ja, ako učiteľ, chcem mať tiež triedu plnú úspešných, šťastných a vzdelaných detí, ktoré sú zároveň dobrými ľuďmi

A keďže smerujeme tým istým smerom, je dobré pre nás všetkých poznať navzájom cesty, ktoré sme pre dosiahnutie tohto zvolili.

Vo svete sú „kaviarne pre rodičov“ bežným spôsobom prepájania školského a rodinného života. Zažila som ich na stáži v Holandsku, [ale aj v Čechách](#). Aj na [Slovensku už niektoré školy](#) takéto kaviarne pre rodičov organizujú - majú však širší rozmer - sú pre akéhokoľvek rodiča z ktorejkoľvek triedy, s rôznymi pedagógmi, či vedením školy.

My sme dali formátu kaviarne súkromnejší charakter - učiteľka a rodičia z jej triedy. Pre život triedy dnes stretnutia v kaviarni vnímam ako niečo, čo je silnou podporou našich aktivít - učebných, aj prosociálnych. Lebo vďaka kaviarni ich potom vždy spolu reflektujeme a plánujeme ďalšie.

10. Aktivita Reflexia - alebo ako som si ako učiteľka ujasnila, čo všetko sme tento rok urobili pre inklúziu rodičov do nášho vzdelávacieho systému:

Ako som už písala v úvode, vnútronú prácu so sebou považujem za nenahraditeľnú v procese prijatia rodičov do školského systému. Preto po všetkých aktivitách, ktoré sme spolu zažili, som si urobila malú reflexiu s cieľom vyhodnotiť postupnosť a účinnosť, ako aj spätne získať nadhľad, evaluovať svoj mikroprojekt inklúzie.

Z denníkov som vypísala (trochu inak rozčlenené, ale tie isté) všetky aktivity, ktoré sme spolu s rodičmi robili:

- ✓ Trochu iné rodičovské združenie
- ✓ On-line mailové spravodajstvo a fotoreportáže počas školy v prírode, ktoré vyburcovalo rodičov aj k odpovediam a vznikla krásna komunikácia
- ✓ Vytvorenie chránenej google.group pre zdieľanie príbehov z triedy
- ✓ Reportážne fotografie v linku triedy a neverejné videá na youtube
- ✓ Raňajky s anglickou kráľovnou v týždni C.S Lewisa - kde sa spojilo želanie detí, akčnosť rodičov a schopnosť roll-play učiteľky a všetkých zainteresovaných
- ✓ Vianočné matiné - neformálne predvianočné rodičovské združenie za účasti detí, ktoré pripravili deti a rodičia, deti boli učiteľmi rodičov a mňa
- ✓ Starostlivé ruky - dobrovoľnícka charitatívna činnosť detí, ktorú podporili a nielen finančne zabezpečili rodičia. Rodičia sa v nej stali sprievodcami a učiteľmi, deti sa učili zodpovednosti a dobrovoľníctvu v teréne

- ✓ Cvičné vzdelávacie materiály na doma pre rodičov aj s návodom a príbehmi, zasielané cez skupinu, aby rodič bol domácim učiteľom, ak chce, alebo sa stal žiakom svojho dieťaťa, ak chce
- ✓ Rodič v pozícii učiteľa - učenie detí rodičmi z pozície odborníkov priamo na vyučovaní v našej triede - prírodoveda - učila ju u nás mamička ekologička a finančná gramotnosť spojená so snom triedy - vydanie knihy - odučila ju riaditeľka vydavateľstva
- ✓ Utorková káva učiteľa s rodičmi v školskej kaviarni
- ✓ V rozhovore ešte rodičia mojej minuloročnej triedy vybrali ako TOP tieto activity, ktoré by chceli dopriať aj iným:
- ✓ Vzdelávanie rodičov - rodičmi vyžiadanej krátky poobedný workshop Hejného matematiky na zažitie prostredí a spôsobu facilitácie učenia sa v pozícii detí
- ✓ Konzultácie v trojici: 1. osobné rodič - učiteľ - žiak alebo 2. osobné, bez detí, za účasti špeciálneho pedagogického tímu a 3. on-line konzultácie cez skype
- ✓ Bonusové aktivity, vymyslené na mieru triedy v správnom časovom okamihu: mama opening , opekačka
- ✓ Tradičné narnijské aktivity : Hviezda týždňa, Čítanie otcov

A pokúsila som sa nájsť prepájaciu líniu. Zistila som, že vo všetkých aktivitách sa postupne striedame v rôznych roliach, ktoré hráme v živote našich detí a deti sa tiež vďaka týmto našim aktivitám striedali v rôznych roliach, ktoré hráme v ich živote my.

Všetci sme si vyskúšali rolu učiteľa, rodiča, dieťaťa v rôznych kombináciách. Keďže každý z nás mal možnosť zažiť ju, dosiahli sme väčšie vzájomné prpojenie a hoci stojíme obvykle vo svojich prioritných roliach v školskom systéme, tým, že sme si umožnili zažiť pozície ostatných, nadobudli sme dôveru ku nim, že ich robia najlepšie ako môžu a zároveň sa o nich vieme otvorene rozprávať.

Vďaka tomu sa nám darí prijímať seba samých a zároveň všetkých ostatných s ich jedinečnosťou.

Našli sme spolu s rodičmi a deťmi množstvo aktivít, cez ktoré je inklúzia rodičov do školského systému možná, no to, čo je zo všetkého najdôležitejšie je zážitok, že je potrebná. Počas nich sa mi odokryla ešte jedna stránka inklúzie na škole - pri tom, ako sme si striedali jednotlivé role, vznikla úplne iná otázka - sú deti inkluzívnou súčasťou svojho vzdelávania? Alebo sú len objektom/subjektom? V pokračovaní svojej práce som sa rozhodla zamerať práve na toto - ak dokážeme inkluzívne začleniť rodičov do systému vzdelávania, cez aké aktivity dokážeme takéto niečo s deťmi? Moja najbližšia téma teda znie - **Inklúzia detí do vzdelávacieho systému - Ako sa môžu deti stať aktívnou súčasťou svojho vzdelávania?** Aké aktivity vedú k tomu, že sú to oni, kto je za ich vzdelávanie reálne zodpovedný, hoci aj po právnej stránke sú to rodičia ?

Dieťa, ktoré je súčasťou svojho systému vzdelávania, podporené inkluzívne začleneným rodičom, preberá zodpovednosť za svoje vzdelávanie a dosahuje omnoho lepšie výsledky nielen akademické, ale aj v osobnostnom raste - hovorí výskum. Výsledkom môjho projektu je teda ďalšia otázka: Ako toto s deťmi dosiahnuť?

2+2 Bonusové aktivity, ktoré odporučili rodičia:

1) Mama opening

Každé ráno u nás začína openingom - ranným kruhom, naladením sa, času otvárania hodnotového systému, času na učenie sa sociálnych zručností - dá sa nazvať rôzne. Keď sme s prvákmi preberali písmenko M, vopred som sa dohodla s mamičkami, ktoré priviedli deti do školy a následne sa schovali vo vestibule. Sadli sme si s deťmi do kruhu, v dohodnutom čase mamy potichučku prišli za dvere triedy. Deti zavreli oči a dostali inštrukciu, aby si každý predstavil svoju mamu. Otázka znela - Čo si na nej najviac vážiš. Mamičky potichu vkráčali dnu do triedy, každá za svoje dieťa a keď deti otvorili oči, malo každé pri sebe svoju mamu. Mamy si ich vzali na kolená a deti v kruhu po jednom vraveli, čo si na svojej mame

najviac vážia - rovnako im odpovedali mamy, čo si najviac vážia na nich ony. Okrem emocionálne silného zážitku zrazu všetky deti mali možnosť vidieť svojich spolužiakov očami ich mamy.

2) Opekačka

Spoločná teambulidingová aktivita celých rodín - stretnutie na celý deň, mimo prostredia školy s tým, že som ako učiteľka bola pozvaná. Prekvapivo rodičia nachystali hrový program pre deti - hľadanie pokladu aj plnenie úloh, pohybové hry atď. Aj megapiknik pre rodičov. Hrali sme sa všetci spolu - čo bol úžasný zážitok, občas určovali pravidlá dospelí, občas deti - striedali sme sa v pozíciách.

3) Čítanie otcov

Je tradičná narnijská aktivita. Video ku čítaniu otcov nájdete tu : <https://www.youtube.com/watch?v=OmAzCQ6eFRE&t=49s>

Sprievodný list ku Čítaniu otcov znel:

Čítanie otcov

A je tu nový projekt! Pre Vás, milí oteckovia...

Pozývam Vás na Slávnosti čítania.

Asi Vám hneď napadne - o čo ide? Tu je odpoveď.

Jeden deň v týždni, asi jednu hodinu, budeme spolu s Vami zdieľať spoločný čas pri Vami vybranej zaujímavej knihe. Samozrejme, že asi nestihneme prečítať celú knihu. Ale nejakú tú motivačnú časť, ktorá by mohla deti povzbudiť a nasmerovať k výberu literatúry. Môžete nám priniesť aj Vašu najobľúbenejšiu knižku z Vašich detských čias a porozprávať nám o nej...

Ak nám ju necháte na ten Váš týždeň, deti si ich budú môcť prezerať a vo voľných chvíľach aj čítať. Najlepší termín pre nás by bol utorok ráno na openingu, prípadne by sme si mohli predĺžiť čas na potrebnú dĺžku. Tak ako sa Vám to páči? Prídete?

Ak Vás to oslovilo, ponúkam Vám tieto termíny. Zatiaľ len do konca kalendárneho roka. Skúste sa objednať, prípadne napíšte nám o akú knižku pôjde. Hlavne preto, aby sa nám tituly nezopakovali. Tieto termíny budú visieť na našej nástenke.

4) Hviezda týždňa

Je taktiež tradičná narnijská aktivita. Je to projekt pre celé rodiny.
Posielam Vám „manuál“ ako na to...

Zmysel tohto projektu spočíva v tom, že deti sa navzájom spoznávajú. Dieťa je „hviezdou“ vo vybranom týždni. Chodí prvé v rade, prvé číta, je asistentom... má skrátka určité výsady. A primerane si ich užíva.

Program pre celé rodiny.

Prichádza do školy nielen dieťa, ale s ním aj celá rodina. Čo môžeme spolu zažiť?

*Prvý deň v týždni (v pondelok) ráno na openingu dieťa **predstaví svoju rodinu**. Na tejto svojej prezentácii je dobré použiť fotky, ktoré môžu ostať po celý ten jej týždeň v škole. Ukáže svoju najobľúbenejšiu hračku, povie niečo o svojich záľubách, alebo prinesie aj svoju naj knižku. Rodičia majú priestor porozprávať o tom, ako vyberali meno, čo robí doma, čo má rada (rád)... Aj súrodenci dostanú ten priestor. Celý čas by nemal prekročiť 20minút.*

Potom je tu ešte jedna ponuka na spoločný čas.

Jedenkrát v týždni (najlepšie vo.....) pripravíme spolu niečo zaujímavé pre celú triedu.

Môže to súvisieť aj s Vašou prácou, alebo s Vašimi záľubami, k čomu máte blízko. Minulý rok sme napríklad spoločne vyrábali vianočné ozdoby, čítali sme si rozprávku, piekli sme „nepečenú“ tortu, sadili, hrali sme matematické hry, učili sme sa o Eure, videli sme ako sa dajú spočítať bankovky, urobili sme si spoločný piknik, fyzikálny pokus, uzavreli sme zmluvy so školou... 2x sme boli aj mimo školu (v ZOO, v autoservise), sadili sme, piekli pizzu, navštívilo nás divadlo, kúzelník....

Ak sa ale rozhodnete, že pôjdeme von, potrebujem to vedieť oveľa skôr, aby sme zabezpečili autobus a potrebné náležitosti k tomu. (ohlásiť vedeniu školy, zabezpečiť z rest timu dozor, prispôbiť vyučovanie). Program stavajte približne na hodinu.

Ak nemáte nápad, ja vám rada pomôžem. Zatiaľ je dôležité, aby ste si vybrali termín, kedy by ste najradšej mali ten svoj týždeň. Ja vás budem kontaktovať týždeň pred, aby sme sa spoločne naň pripravili.

Záver

Ukázalo sa, že inklúzia rodičov do vzdelávacieho systému je dobrodružná a pre všetky zúčastnené strany prospešná forma spolupráce. Po počiatočnom rozbehu sa mnohé aktivity dejú spontánne na podnet rodičov, alebo detí. Rodičia, ako aj deti, neberú školu ako uzavretú časť života, ale ňou naozaj žijú. Stáva sa bežnou súčasťou rodinného života. Taktiež sa vytvára prostredie, v ktorom je možné riešiť problémové situácie v uvoľnenej atmosfére.

Môžem konštatovať, že počas jedného roka sa z nás stala komunita, ktorá má veľa spoločných zážitkov a ktorá dokázala vykonať množstvo prospešnej práce nielen pre triedu, ale aj pre iných.

Odporúčam všetkým pedagógom aj rodičom prekročiť svoje zábrany, strachy a obavy stať sa spolu súčasťou (nielen) školského života detí.